

УДК 373.2+373.3].015.31:316.647.5(043.3)

ВИХОВАННЯ МІЖЕТНІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В КОНТЕКСТІ КОНСТРУКТИВНОГО ДОСВІДУ ЗАРУБІЖЖЯ

Ж. В. Шинкарьова

ORCID 0000-0003-1110-5767

У статті окреслено проблему виховання міжетнічної толерантності дітей дошкільного віку. Проаналізовано досвід деяких країн зарубіжжя щодо виховання толерантності в умовах закладів дошкільної освіти.

Деталізовано найбільш суттєві характеристики американського досвіду, а саме: двомовність у вихованні та розвитку дітей; наявність нових та вдосконалення існуючих навчально-виховних програм формування толерантності дітей; створення вільного від упереджень середовища у закладі дошкільної освіти; стимулювання соціального партнерства, співпраці між дітьми, родинами, сім'ями та педагогами задля формування міжетнічної толерантності дітей. Висвітлено систему соціальної педагогічної роботи з батьками-мігрантами, неповними та малозабезпеченими сім'ями Англії, що опосередковано впливає на успішність педагогіки толерантності. Окреслено самотутній досвід Данії з виховання у дітей поваги до представників інших культур, де кожен дошкільний заклад відвідують представники строго визначених етнічностей задля задоволення освітніх запитів кожної дитини. Висвітлено підхід до виховання толерантності дітей з наймолодшого віку у Франції, а саме: заохочення дошкільників до спільного і толерантного спілкування через гру, формування позитивного «міджу» дітей етнічних та національних меншин.

Дослідницьку увагу зосереджено на конструктивному досвіді, що віддзеркалює шляхи використання ресурсів дошкільних закладів зарубіжжя у дошкільні навчальні заклади України з метою підвищення рівня толерантності у суспільстві.

Ключові слова: толерантність, полікультурна освіта, міжетнічна толерантність, заклади дошкільної освіти, діти дошкільного віку, етнічна та культурна різноманітність, двомовність, соціальна робота з батьками, етнічна ідентичність.

Постановка проблеми. Наш час характеризується швидкістю економічних та політичних змін. Все більших обертів набирає міграція

населення з метою вибору комфортного місця життя та достойної оплати праці. Отож, прикметою сучасного соціуму стала реальність «стирання» кордонів між країнами. Незаперечним явищем є і тенденція до зростання чисельності представників інокультур з-поміж домінуючого етносу національності. Економічно розвинені країни зарубіжжя, які в свої часи пережили низку хвиль міграції населення, вже мають досвід виховання міжетнічної толерантності у соціумі, де засновчим визнано процес становлення толерантної особистості вже у дошкільний період її життєдіяльності.

Вектор розвитку систем освіти цивілізованих країн характеризується спрямованістю на забезпечення потреб кожного громадянина, незалежно від його етнокультурного походження. Досвід вирішення проблем, виникаючих на цьому плані, є унікальним у кожній державі, однак об'єднуючим чинником є усвідомлення імперативу й реалізація виховання на засадах гуманізму, толерантності, загальнолюдських цінностей, поваги до відмінностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна філософія тлумачить «толерантність» як інтелектуальну протилежність інтолерантності, нетерпимості, як активну життєву позицію, що передбачає захист прав будь якої людини й негативне ставлення до проявів нетерпимості; як здатність до взаєморозуміння, бажання відчутти світосприйняття іншого, уміння йти на компроміс.

На Міжнародному форумі в Дубаї 26 березня 2019 року вчителі із півтори сотні країн, у тому числі й України, вирішували майбутнє освіти. Педагоги разом із політиками намагалися знайти відповідь на питання - чого треба навчати дітей сьогодні, аби вони змогли змінити на краще свою життєдіяльність; домінуючою стала ідея – навчити здатності до міжетнічної толерантності.

Педагоги зарубіжжя: Т. Девід, Л. Дерман-Спаркс, Д. Догерті, К. Ладлія (2015) та такі дослідники проблематики довіклля, як П. Веддер та П. Макларен, акцентують увагу на ранньому вихованні міжетнічної толерантності у дітей та посиленні ролі освіти (с. 133-135). А це актуалізувало потребу у системних дослідженнях проблематики толерантності педагогів, адже у наукових працях Р. Тсунейоші (2011) Ф. Уордлі, М. Шуміцу встановлено прямий зв'язок між толерантністю педагога і його результативним формуванням толерантної особистості дитини, та актуалізується проблема засвоєння дитиною з дошкільного віку абетки толерантності (с. 125-156).

Аналіз наукового фонду, що склався, доводить про таке: інноваційні підходи творчих педагогів, таких як Л. Дерман-Спаркс, Дж. Каммінс та

К. Ладлія (2010) є ще й досі неоціненними дошкільною педагогікою в аспекті підвищення результативності полікультурного виховання дітей (с. 201-207). Це значно активізувало науковий пошук, що позначилось на появі системних досліджень у цьому плані вітчизняних науковців, а саме: Г. Абібуллаєва, Р. Агадуллін, О. Будник, О. Гончаренко, О. Заболотна, Н. Заїченко, А. Сбруєва, О. Столяренко та інші. Натомість бракує практикоорієнтованих праць, котрі враховують конструктивний зарубіжний досвід виховання толерантності дітей в умовах закладів дошкільної освіти.

Мета статті – висвітлити результати аналітичної роботи, спрямованої на окреслення змісту плідного досвіду виховання міжетнічної толерантності дошкільнят, що склався у деяких освітніх системах зарубіжжя, творче запозичення ідей якого сприятиме вдосконаленню вітчизняної практики дошкільної освіти.

Результати дослідження. Розглядаючи питання виховання міжетнічної толерантності дошкільнят, звернемося до тлумачення поняття «дошкільний навчальний заклад». Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» (2001), дошкільний навчальний заклад – заклад, що забезпечує реалізацію права дитини на здобуття дошкільної освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту. Серед завдань дошкільної освіти є: збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини; виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей Українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля (ст. 7 Розділ I). Отож, виховання міжетнічної толерантності дошкільнят України забезпечується на державному рівні в закладах дошкільної освіти. З метою ж удосконалення вітчизняної практики довкілля звернемося до передового досвіду дошкільних навчальних закладів зарубіжжя.

Результат проробленої аналітичної роботи, що базувалась на систематизації наукового фонду, де висвітлюється певний зарубіжний досвід виховання толерантності у дітей саме дошкільного віку, створює можливість до певних її узагальнень за параметром конструктивності. Деталізуємо найбільш суттєві, на наш погляд, характеристики, зокрема американського досвіду.

Йдеться, по-перше, про посилення уваги до національних традицій родини – природного притулку дитини, починаючи із народження, сприяння у вивченні дитиною рідної мови, ознайомлення з культурним надбанням і традиціями «малої батьківщини».

По-друге, широка палітра закладів дошкільної освіти, що уможлиблює саме самостійний вибір батьками первинного для дитини міні соціуму, полікультурного за складом, який найбільшою мірою відповідає культурним, освітнім чи її соціальним потребам.

По-третє, системний підхід до спеціальної професійної підготовки педагогічних кадрів, які здатні працювати в умовах поліетнічного учнівського чи дитячого колективу.

По четверте, факт відсутності уніфікованих навчальних планів і програм, є дійсно сприяючим і вирішальним у забезпеченні індивідуалізації та диференціації освітнього процесу.

Узагальнення напрацювань американських психологів, педагогів і методистів з питань виховання толерантності дітей, дозволять виокремити найбільш результативні, на наш погляд, напрямки, що набули відповідне наукове обґрунтування.

1. Двомовність у розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку (Т. Робінсон, К. Томлін, Дж. Трауб, Дж. Камінс та ін.). Доведено, що мислення двомовних дітей стає більш гнучким, адже нова інформація проходить відповідну «обробку» за допомогою двох мов, а це є важливим чинником взаєморозуміння у дитячій спільноті (2001).

2. Наявність нових та вдосконалення існуючих навчально-вихованих програм формування толерантності дітей, з урахуванням потреб сьогодення. У наукових трудах Л. Дерман-Спаркса, Й. Нела, М. Вейнберга науково обґрунтовано особливості релігійного, етнічного (расового), лінгвістичного виховання дітей, що сприяє професійної компетентності педагогів (с. 136-139).

3. Створення вільного від упереджень середовища у закладі дошкільної освіти; в цьому плані цікавим видається доробок Л. Дерман-Спаркс (2002) «Програма запобігання упередженості», де шляхом вилучення з щоденного вжитку матеріалів і предметів, які можуть спонукати дітей до формування стереотипів щодо представників інокультур, та уможлиблюють ефективне розв'язання расових, етнічних, культурних питань. Відтак, дитина не лише спостерігає, а й опрацьовує соціально прийнятні моделі поведінки (с. 36-46).

4. Стимулювання соціального партнерства та співпраці між дітьми, родинами, сім'ями та педагогами задля формування міжнаціональної та міжетнічної толерантності дітей. Так, Ф. Уордл (2010) переконаний, що освітній процес повинен насамперед передбачати вивчення дітьми їхнього власного національно-культурного надбання, оскільки для усвідомлення дитиною власної етнічної приналежності, вона повинна бачити себе, свою сім'ю та етнічну меншину презентованою у щоденному житті закладу

освіти, наприклад (на плакатах, інформаційних дошках для батьків, фотографіях, книжках тощо). Іграшки дітей, які мають представляти різні раси, а фотографії та книги, які діти розглядають, відображати міжрасову взаємодію. Отже, самоцінність такого підходу вбачаємо у його ресурсах як тренувального засобу.

5. Розвиток у дитини етнічної самоідентичності, де основою, за влучним судженням М. Борба (2005), виступає таке: перш ніж формувати у дитини розуміння культурного розмаїття, її слід ознайомити з власним родоводом. Таким чином, уможливується ще й переживання дитиною почуття гордості за власне культурне надбання (с.120-135).

Слід зауважити, що результат вивчення наукових праць учених зарубіжжя привертає увагу єдина позиція щодо доцільності вважати когнітивний розвиток дитини пріоритетним напрямком педагогічного супроводу процесом формування толерантної особистості.

У вищевказаній площині значний науковий і суто практичний інтерес становить досвід Англії, а саме: Я. Алгана, А. Бісіна, А. Меннінга, Т. Вердієра (2012). Так, у місті Ковентрі існують два типи закладів для роботи з дітьми дошкільного віку: дошкільний клас при початковій школі (nurseryclass) та дошкільний центр (nurserycentre). Близько половини дітей кожного з цих закладів складають діти мігрантів, яких характеризує поліетнічний склад. Натомість ключовим завданням педагогічного колективу визнано вивчення дітьми англійської мови як чинника успішного навчання у майбутньому і як засобу міжособистісного спілкування в умовах мовного різноманіття. До того ж відбувається заохочення дітей до спілкування як англійською, так і рідною мовою, стимулюється участь у святкуванні національних свят вихованців; спрямовується пізнавальна діяльність дітей в опануванні полікультурного змісту книг, дисків, картин, одягу, ігрового матеріалу; забезпечується сприяння систематичному вивченню дітьми віршів та пісень на різних мовах (с. 15-344).

Цікавою видається й така практика діяльності центру розвитку дошкільників (nurserycentre), який організаційно схожий до попереднього закладу, однак в його функції входить також соціальна робота з батьками-мігрантами, неповними та малозабезпеченими сім'ями. Так, двічі на тиждень тут відбуваються спільні тематичні заняття для дітей і батьків з метою педагогічної просвіти, що опосередковано впливає на успішність педагогіки толерантності.

Аналіз наукових джерел засвідчує, що усталені традиції виховання у дітей поваги до представників інших культур існують і в Данії. Тут функціонують центри для розвитку та навчання дітей, що фінансуються та підтримуються урядом. Цікаво, що дошкільні заклади першого типу

співпрацюють у Данії з центрами зайнятості населення, через які до них і потрапляють вихованці. Національні меншини (а їх за статистикою 20% від загальної кількості населення), складають представники різного етнічно-культурного походження, але кожен дошкільний заклад відвідують представники строго визначених етнічностей задля задоволення освітніх запитів кожної дитини. У групах обов'язково присутній педагог-білінгвіст, метою професійної діяльності якого є розвиток і вдосконалення знань дітьми рідної мови, а також вивчення датської. Конструктивним нам вдається й обраний підхід до партнерства із батьками: організуються спільні зустрічі з метою обміну досвідом, висловлення ними побажань і зауважень щодо навчання й виховання дітей.

Вивчення наукової літератури дозволяє стверджувати про конструктивність підходу до виховання толерантності дітей з наймолодшого віку, що сформувався у Франції. Як відомо, саме ця країна протягом ХХ сторіччя зіткнулась з кількома хвилями іміграції з країн Африки. Зокрема, у місті Алес існують ігрові групи дітей (2-3-річного віку), батьки яких здебільшого є вихідцями з Північної Африки. Тут всіляко заохочуються відвідини батьками цього закладу, їхню участь у іграх та заняттях дітей. Важливе місце у програмі виховання й розвитку дітей посідає розповідання педагогами історій, оповідань, а також спів пісень різних народів, що є ефективними засобами долучення дітей до загальносвітової культури та прищеплення загальнолюдських цінностей.

Як зауважують дослідники, першочерговими завданнями, що постають перед педагогами такого закладу є: всебічний розвиток дітей, створення безпечного для дітей оточення, заохочення дошкільників до спільного і толерантного спілкування через гру. До того ж, хоча й другорядними, але не менш педагогічно цінними визнано завдання суто полікультурного змісту: виховання цінностей людинолюбства, а також формування моделей поведінки на основі прийняття й поваги до відмінностей між людьми; заохочення до взаємодії та спільних ігор дітей різного етнокультурного походження; формування позитивного «іміджу» дітей етнічних та національних меншин.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, на підґрунті аналізу зарубіжного досвіду виховання толерантності, насамперед, зазначимо про таке: проголошення засад толерантності, гуманізму й поваги до відмінностей у розглянутих країнах на усіх рівнях є надзвичайно актуальним і для українського суспільства. Нагальною стає потреба виявлення представників інокультур у закладах дошкільної та початкової освіти України задля оптимізації освітнього процесу, з метою задоволення освітніх потреб вихованців. Попри це, все актуальнішою є

необхідність розширення педагогічного інструментарію українських фахівців щодо результативного формування у дітей міжетнічної толерантності. Зокрема, добору дидактичних та рухливих ігор полікультурного спрямування: видання літературних творів, що спрямовані на виховання цінностей толерантності та людинолюбства, поваги до відмінностей; проектування культурно-освітнього середовища закладу освіти в аспекті спрямованого формування міжетнічної толерантності дітей.

Перспективи подальших наукових досліджень, дотичних до окресленої теми, вбачаємо у поглибленні наукових уявлень про зарубіжний досвід підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань виховання міжетнічної толерантності у закладах освіти, обґрунтування шляхів реалізації наступності дошкільної та початкової ланок освіти з формування толерантності як особистісної якості та полікультурного виховання дітей.

Література

1. Абакумова И. В., Ермаков П. Н. О становлении толерантной личности в поликультурном образовании. *Вопросы психологии*. 2003. № 3. С. 78–82.
2. Борба М. Нема поганої поведінки: 38 моделей проблемної поведінки дитини та способи боротьби з ними / пер. з англ. Москва : ІД "Вільям", 2005. 320 с. URL : <https://docs.google.com/document/d/1TGkCrLTzX8-XNtK2Sg5b1TjHq-Jl3jx8TFR1UreMjiQ/> / редагувати? Pli = 1. С.15-22 (11.10.2018).
3. Девід Т. Від розвитку дитини до розробки досліджень ранньої освіти: сцена Великобританії. *Дослідження ранньої дитинства: європейські перспективи* / під ред. Трікіа Девід. Лондон : Вид-во Пола Чапмена, 1998. С. 157-175.
4. Дерман-Спаркс Л. Антидискримінаційні методи виховання дітей дошкільного віку / пер. з англ. О. Тереха. Київ : Веселка, 2002. 262 с.
5. Derman-Sparks L. Empowering children to create a caring culture in a world of differences; editor – prof. FredSchultz. *Multicultural education*. Second Edition. Guilford, Connecticut, 1995/1996. *Науковий вісник Мукачівського державного університету, Серія «Педагогіка та психологія»*. 2015. Випуск 1 (1) 100 P. 133–139.
6. Закон України «Про дошкільну освіту», затверджений Верховною Радою України (ВВР), 2001, № 49, ст. 259 зі змінами та доповненнями. URL : <https://osvita.ua/legislation/law/2234/> (дата звернення : 16.04.2019)
7. Культурна інтеграція іммігрантів у Європу / під редакцією Янна Алгана, Альберто Бісіна, Алана Меннінга, Тьєрі Вердієра. Оксфорд: група книжок MPG, Bodmin та King's Lynn, 2012. 344 p.
8. Ladlia K. Tolerance of early childhood children in multicultural group in Yala Province, Thailand: A development of literature-based teaching model. *International Journal for Cross-Disciplinary Subjects in Education*. 2010. Vol. 1, Issue 4, December. P. 201–207.

9. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. Москва : Политиздат, 1977. 304 с.
10. Cummins J. Bilingual Children's Mother Tongue: Why is it important for education? [Virtual Resource]. *Sprogforum*. – 2001. – November 19. URL : <http://www.fiplv.org/Issues/CumminsENG.pdf> (дата звернення : 20.11.2018)
11. Tsuneyoshi R. Three frameworks on multicultural Japan: towards a more inclusive understanding [Virtual Resource]. *Multicultural education review*. 2011. Vol. 3, No. 2. Pp. 125–156. URL : <http://journals.sfu.ca/mer/index.php/mer/article/view/27/28> (дата звернення : 20.11.2018).
12. Уордл Ф. Різноманітність програм раннього дитинства [Віртуальний ресурс]. *Професійний ресурс для вчителів та батьків*. URL : http://www.earlychildhoodnews.com/earlychildhood/article_view.aspx?ArticleID=548.
13. Вільямс Д. За Золотим правилом / Дана Вільямс ; редактор Брайан Віллоубі; Південний Центр Бідності. Покрашено, 2010 р. 56 с. (дата звернення : 20.11.2018).

References

1. Abakumova, I. V, & Ermakov, P. N. (2003). O stanovlenyyu tolerantnoi lychnosti v polykulturnom obrazovanyyu [About the formation of a tolerant personality in multicultural education]. *Problems of psychology*, # 3, 78-82 (rus).
2. Borba, M. (2005). *Nema pohanoi povedinky: 38 modelei problemnoi povedinky dytyny ta sposoby boroby z nyu* [There is no bad behavior: 38 models of problem behavior of the child and ways to deal with them]. Translation from English. Moscow: William A. D. Retrieved from: <https://docs.google.com/document/d/1TGkCrLTzX8-XNTK2Sg5blTjHq-Jl3jx8T FR1UreMjiQ / edit? Pli = 1. P.15-22> (date of appeal : 20.11.2018) (ukr).
3. David, T. (1988). Vid rozvytku dytyny do rozrobky doslidzhen rannoi osvity: stsena Velykobrytanii [From Child Development to the Development of Early Learning Research: The Scene of Great Britain]. *Early Childhood Research: European Perspectives*. Trikia David (ed.). London: Paul Chapman Publishing House, 157-175 (ukr).
4. Derman-Sparks, L. (2002). "Antydyskryminatsiini metody vykhovannia ditei doshkilnoho viku" ["Antidisciplinary methods of upbringing children of preschool age"]. Translation from eng. by O. Terekha. Kyiv: Veselka (ukr).
5. Derman-Sparks, L. (2015). Empowering Children to Create a Careful Culture in a World of Differences; Prof. FredSchultz (ed.). *Multicultural education. Second Edition - Guilford, Connecticut, 1995/1996. - Scientific herald of Mukachevo State University, Series "Pedagogy and Psychology", #1 (1) 100, 133-139* (eng).
6. *Zakon Ukrainy "Pro doshkilnu osvitu", zarterdzhenyi Verkhovnoiu Radoiu Ukrainy (VVR) [The Law of Ukraine "On Preschool Education", signed by the Verkhovna Rada of Ukraine (BPD)]* (2001). # 49, 259, with amendments and supplements. Retrieved from <https://osvita.ua/legislation/law/2234/> (date of appeal: 16.04.19) (ukr).

7. Algan, Ya., Bisin, A., Manning, A., & Verdier, T. (Eds.). (2012). *Kulturna intehratsiia immihrantiv u Yevropu* [Cultural Integration of Immigrants to Europe]. Oxford: MPG, Bodmin and King's Lynn (ukr).
8. Ladlia, K. (2010). Tolerance of Early Childhood in a Multicultural Group in Yala Province, Thailand: A Development of a Literary-Based Learning Model. *International Journal for Cross-Disciplinary Subjects in Education*, vol. 1, #4, December, 201-207 (eng).
9. Leontiev, A. N. (1977). *Deyatel'nost'. Soznanie. Lichnost'* [Activity. Consciousness Personality]. Moscow: Politizdat (rus).
10. Cummins, J. (2001). Bilingual Children's Mother Tongue: Why is it important for education? [Virtual Resource]. *Sprogforum*, November 19. Retrieved from <http://www.fiplv.org/Issues/CumminsENG.pdf> (20.11.2018) (eng).
11. Tsuneyoshi, R. (2011). The Three Frameworks of Multicultural Japan: A Virtualis Resource. *Multicultural Education Review*, vol. 3, # 2, 125-156. Retrieved from <http://journals.sfu.ca/mer/index.php/mer/article/view/27/28> (20.11.2018) (eng).
12. Wardl, F. (2010). Rizmomanitnist prohram rannoho dytynstva [Virtualnyi resurs] [Variety of Early Childhood Programs [Virtual Resource]. *Professional Resource for Teachers and Parents*. Retrieved from http://www.earlychildhoodnews.com/earlychildhood/article_view.aspx?ArticleID=548.
14. Williams, D. *By The Golden Rule*. B. Willoughby (ed.). Southern Center for Poverty. Improved. (date of appeal: 20.11.2018) (ukr).

ВОСПИТАНИЕ МЕЖЭТНИЧЕСКОЙ ТОЛЕРАНТНОСТИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА В КОНТЕКСТЕ КОНСТРУКТИВНОГО ОПЫТА ЗАРУБЕЖЬЯ

Ж. В. Шинкарёва

В статье обозначена проблема воспитания межэтнической толерантности детей дошкольного возраста. Проанализирован опыт некоторых стран зарубежья по воспитанию толерантности в условиях учреждений дошкольного образования.

Детализированы наиболее существенные характеристики американского опыта, а именно: двуязычие в воспитании и развитии детей; наличие новых и совершенствование существующих учебно-воспитательных программ формирования толерантности детей; создание свободной от предубеждений среды в учреждении дошкольного образования; стимулирование социального партнерства и сотрудничества между детьми, семьями, семьями и педагогами для формирования межнациональной и межэтнической толерантности детей. Освещена система социальной работы с родителями-мигрантами, неполными и малообеспеченными семьями Англии, с целью педагогического просвещения, что косвенно влияет на успешность педагогики толерантности. Определены черты самобытного опыта Дании по воспитанию у детей уважения к представителям других культур, где каждое дошкольное учреждение посещают представители строго определенных национальностей для удовлетворения образовательных

запросов каждого ребенка. Раскрыт подход к воспитанию толерантности детей с самого раннего возраста во Франции, а именно: поощрение дошкольников к толерантному общению через игру, формирование позитивного «имиджа» детей этнических и национальных меньшинств.

Исследовательское внимание сосредоточено на конструктивном опыте, который отражает пути использования ресурсов дошкольных учреждений зарубежья в дошкольные учебные заведения Украины с целью повышения уровня толерантности в обществе.

Ключевые слова: толерантность, поликультурное образование, межэтническая толерантность, учреждения дошкольного образования, дети дошкольного возраста, этническое и культурное разнообразие, двуязычие, социальная работа с родителями, этническая идентичность.

EDUCATION OF INTERACTIVE TOLERANCE CHILDREN OF PRESCHOOL IN THE CONTEXT CONSTRUCTION EXPERIENCE OF FOREIGN EXPERIENCE

Zh. V. Shinkareva

The article outlines the problem of raising interethnic tolerance in preschool children. The experience of some foreign countries regarding the education of tolerance in the conditions of pre-school establishments has been analyzed.

The most significant features of American experience are detailed, namely: bilingualism in the upbringing and development of children; the presence of new and improved existing educational programs for the formation of tolerance for children; creation of an environment free from prejudices in the institution of preschool education; stimulating social partnership and cooperation between children, families, families and educators in order to create interethnic and interethnic tolerance of children. The system of social work with migrant parents, the incomplete and poorly-provided families of England, is presented for the purpose of pedagogical education, which indirectly influences the success of pedagogy of tolerance. The original experience of Denmark with regard to raising children's respect for representatives of other cultures is outlined, where each preschool institution is visited by representatives of strictly defined ethnicities in order to meet the educational requests of each child. The approach to the education of tolerance of children from the youngest age in France is highlighted, namely: encouraging preschool children to have a common and tolerant communication through the game, forming a positive "image" for children of ethnic and national minorities.

Research attention is focused on constructive experience that reflects the ways of using resources of pre-school establishments abroad in preschool educational institutions of Ukraine in order to increase the level of tolerance in society.

Key words: Tolerance, multicultural education, interethnic tolerance, institutions of preschool education, preschool children, ethnic and cultural diversity, bilingualism, social work with parents, ethnic identity.

Шинкарьова Жанна Василівна – аспірант кафедри філософії Ізмаїльського державного гуманітарного університету (м. Ізмаїл, Україна).
E-mail: shinkaryova73@gmail.com

Shynkarova Zhanna Vasilivna – Post-graduate student of the Department of Philosophy of the Izmail State Humanitarian University (Izmail, Ukraine).
E-mail: shinkaryova73@gmail.com